

OBSAH - část 2

Metodika

Str.

Court of Moravia: Larpy pro každého *Pavel Gotthard* 2

Recenze

Ekonomie dobra a zla: po stopách lidského tázání od Gilgameše po finanční krizi *Ivo Jirásek* 5

Práce s hrou – pro profesionály *Petra Dražanská* 7

„Dobře zahraná hra“ The Well-Played Game. A Playful Path to Wholeness. *Jan Froněk* 8

Misto

Místo: Petrarcha *Simona Trávníčková* 10

Štafeta osobností

Štafeta osobností; Josef Valenta > Jan Slavík; Jako vůně květiny *Josef Valenta* 11

Court of Moravia: Larpy pro každého

in Metodika LARP Moravské hvozdy

2. Směr Court of Moravia

Naše sdružení spojuje organizátory, kteří o larpu smýšlí jinak než mainstream a vidí v něm více než pouhou táborovou hru s rolími. Náš pohled na larp stojí na dvou základních pilířích.

Jednak věříme, že larp může svým hráčům, je-li dobře postaven, poskytnout intenzivnější zážitek než sledování filmu nebo čtení knihy. A díky tomu může být larp atraktivní i pro věkové skupiny, které odrostly (či nikdy nepřišly na chuť) hrát v přírodě. Druhým pilířem je pro nás přesvědčení, že larp je komunikační médium – podobně jako divadlo – a tím pádem schopný svým účastníkům nejen poskytovat strhující zábavu, ale i otvírat témata, která pro ně mohou být zajímavá v běžném životě.

Z naší dílny tak vzešel kupříkladu larp Versus Bůh, který na pozadí mediálně vytvořeného soudního procesu s Bohem rozvíjí téma lidské odpovědnosti za vlastní chování, či larp Rodinná oslava, volně inspirovaný snímkem Larse von Triera Festen, který ukazuje, jaké nepříjemnosti mohou rozbit běžnou českou rodinu.

S naší orientací tímto směrem souvisí i formální stránka námi vytvářených her. Nemíjí v nich kupříkladu důležitě, zda postavy svých herních cílů dosáhnou či ne – tyto cíle jsou ve hře pouze jako vodítka, aby hráči věděli, kterým směrem se mají ve svých rolích ubírat, aby příběh fungoval. Důležitý je pro nás příběh, který hráči prožijí a sdělí, které si ze hry odnesou. Proto naše larpy obsahují absolutní minimum pravidel (většinou pouze nejnutnější ustanovení slušného hraní larpu jako „žádný reálný alkohol nebo zbraně ve hře“ či „výkřikem stop je přerušena hra“) a žádná z nich nepoužívá reálný šerm měkkými zbraněmi pro simulaci souboje.

Kvůli jejich tématům také svoje larpy pořádáme v různých konferenčních sálech, historických sklepích a na divadelních jevištích, spíše než v přírodě.

Stručně řečeno – naše larpy se podobají více divadlu bez diváků, než klasické bojové hře. Všim tím, co děláme, se snažíme larp co nejvíce přiblížit normálním lidem.

Zaujmout je tématy, atraktivním prostředím a jednoduchým způsobem hry a dát jim tak možnost vnímat larp jako alternativní způsob trávení volného času, ke kterému se budou chtít vracet.

3. Náš tým

Sdružení má sedm stálých členů; dílem pracujících, dílem studentů různých vysokých škol. Tímto sedmičlenným týmem se nám podařilo pokrýt nejdůležitější obory související s tvorbou larpů. Máme mezi sebou absolventy Jamu, studentku pedagogiky a historie, zkušeného web designéra a lidi s bohatými zkušenostmi s různými rolími hrami i prací s mládeží.

Mezi těchto sedm lidí se také rovným dílem dělí práce přímo nesouvisející s tvorbou larpů, ale nutná pro chod sdružení, jako je fundraising, PR, aktualizace informací na stránkách, starost o sklad a kostýmový fondus, nebo dohled nad finančními toky ve sdružení a všemi potřebnými vyúčtováními.

Rok od roku ale roste objem věcí, které sdružení vyřizuje, takže lidské kapacity nikdy nejsou zcela dostačující. Proto u rozsáhlejších larpových projektů navazujeme spolupráci s externisty z řad našich kamarádů a známých, kteří nám pomáhají s různými dílčími pracemi, jako je domluva herních lokací či nákup rekvizit. Problém s touto

Co je larp?

Larp (původně akronym z anglického live action roleplaying, dnes většinou používaný jako normální podstatné jméno) je v obecnosti označení pro volnočasovou aktivitu na pomezí hry a participačního divadla.

Každý z jeho účastníků ztvárňuje roli nějaké postavy v předem nastíněném (nikoli však pevně daném) příběhu. Každá role je definována nejen charakterem, ale i určitým herním cílem, kterého chce během hry dosáhnout (tedy kupříkladu postava odvážného kapitána chce dostat svoji posádku do bezpečí přístavu). Hráči se pak po čas hry snaží – v rámci charakterů svých rolí – dosáhnout splnění herních cílů. Vzájemnou interakcí tak hráči larpu rozvíjí příběh, kterého jsou všichni součástí.

Jednotlivé larpy (potažmo směry larpu) se liší v mnoha aspektech: námětem, počtem hráčů, místem, kde se fyzicky odehrávají, rozsahem role či profesionalitou a nasazením jednotlivých organizátorů.

Hlavním proudem larpů v Česku (a i všude jinde ve světě) jsou hry inspirované fantasy tematikou hrané v přírodě; bývá v nich potlačena dramatická složka hry a naopak posílen herní rozměr celého larpu. Jinými slovy: není důležité, jak věrohodně hráč ztvární svoji roli či jak rozvine příběh, ale zda se mu podaří splnit jeho herní úkol. Court of Moravia se však tomuto typu larpů nevěnuje.

O autorovi

Pavel Gotthard
Court of Moravia, o. s.

Autorovy nejpoblárnější příspěvky

Court of Moravia: Larpy pro každého
Članek - 22. Březen, 2010

výpomocí spočívá zejména v tom, že jí jako nezisková organizace můžeme honorovat pouze symbolicky, takže ji naši známí dělají jenom za dobré slovo a z radosti nad výsledným larpem.

Jsme si vědomi toho, že dlouhodobě je tento model nefunkční a momentálně zvažujeme, jakým způsobem budeme dále fungovat, aby nás a naše spolupracovníky nečekalo vyhoření. Nechceme se vzdát tvorby larpů ani občanského sdružení, ale vzhledem k tomu, že grantová politika nadací, u kterých na svoji činnost čerpáme peníze, příliš nepočítá s osobním ohodnocením participantů, bude třeba nelézt nové cesty fungování, abychom v naší činnosti mohli pokračovat ve stejném (či větším) rozsahu jako doposud.

4. Co máme za sebou

Od roku 2007 má Court of Moravia na svém kontě přípravu desíti různých komorních larpů, z nichž každý byl při různých příležitostech mnohokrát reprizován (počty repríz se pohybují mezi 5–10, u starších her dosahují až ke dvacítce). Jejich nabídku jsme se snažili vytvářet co nejpestřejší, aby si z nich mohl vybrat každý, kdo náhodou zabrousí na naše webové stránky a má chuť zkusit něco nového. Naše nabídka sahá od tajemných duchařských příběhů, přes rodinná dramata a romantické komedie až k tarantinovským gangsterkám nebo larpům reflektujícím mezinárodní politickou situaci. Každý z těchto komorních larpů jsme se snažili vytvořit hratelný v jakémkoli prostředí (třeba školní třídě) a jezdíme je pořádát na různá hráčská setkání (GameCon, Festival Fantazie) či konference lidí pracujících s mládeží (RVVZ, CVVZ).

Kromě toho každoročně pořádáme festival larpů, takzvaný Larpvíkend, na kterém tyto komorní hry nabízíme k zahrání v co nejautentičtějších prostředích a kostýmech, se snahou o maximální zážitek ze hry. Na podzim 2009 proběhne v pořadí šestý Larpvíkend, který ale bude v porovnání se svými předchozími ročníky speciální. Zúčastní se jej totiž spřátelení organizátoři larpů ze zemí Visegrádské čtyřky, kteří přijdou do Brna uspořádat nějaké z vlastních her.

Snaha o mezinárodní spolupráci má v Court of Moravia hlubší kořeny. Členové našeho sdružení byli rovněž před třemi lety součástí úplně první české výpravy na skandinávskou larpovou konferenci Knutepunkt (více na www.larpconference.org), která je jakousi Mekkou vnímání larpu coby média a umělecké formy. Na tuto konferenci od té doby míříme každý rok.

Touha posunout český larp směrem, který jsme viděli ve Skandinávii (rozsáhlé larpy na pomezí umění, manifestu a strhující hry s technologickým zázemím), nás vedla k tomu, že jsme se – spolu se třemi dalšími spřátelenými organizátory – rozhodli zavést tradici putovní konference i u nás, v Česku.

Nechtěli jsme vytvořit pouhý „larpový con“, coby prostý sraz hráčů, ale skutečné místo pro setkání organizátorů larpů, kde by se mohli ti lidé vzájemně inspirovat, hovořit o nových možnostech a směrech larpu a podporovat se v tvorbě lepších a kvalitnějších her. Toto setkání jsme pojmenovali Odraz (více na www.odraz.org) a v roce 2010 proběhne již jeho třetí ročník.

Naším vlajkovým projektem, na kterém v současnosti napínají síly všichni členové sdružení, je rozsáhlý víkendový larp Systém. Tato hra, umístěná do prostor uzavřeného rekreačního střediska, si klade za cíl umožnit každému, kdo má zájem, si na vlastní kůži vyzkoušet, jaký je život v totalitním státě. Cílem Systému ale není předat svým hráčům nějaké prefabrikované názory, ale dát jim prostor o problematice nesvobodných režimů přemýšlet a udělat si na ni vlastní názor. Součástí celého projektu Systém bude i série předherních dílen a následné diskuse o totalitních režimech, plánované na dvacáté výročí Sametové revoluce. Projekt Systém je nejrozsáhlejší a nejpečlivěji

připravovaným larpem našeho sdružení a vkládáme do něj nemalé naděje (více na www.projekt-system.cz).

5. Horizonty

Tmelem, který drží všechny členy Court of Moravia pohromadě, je víze toho, že larpy jednou budou jiné, než jsou dnes. Že se celý fenomén někam vyvine. Mezi námi jsou dva silné vizionářské proudy. Jeden věří v larp coby formu neformálního vzdělávání a edukativní prostředek, druhý v růst larpu coby všeobecně přijaté a na sebe si vydělající volnočasové aktivity, jakou je třeba zážitkovka.

K tomu, aby se tyhle sny naplnily – pokud tedy mají potenciál na to být naplněny – je potřeba jediné věci: práce. Práce na tvorbě nových her a na jejich propagaci veřejnosti. Na zkoušení nových postupů a hledání nových forem larpu a především nových hráčů, které tahle zábava nadchne.

A protože tuhle práci jsou do toho všichni členové Court of Moravia ochotni dát, nezbývá než doufat, že skutečně larp potenciál má, naše práce není marná a kýženého cíle jednou dosáhneme.

Všechny naše larpy a jiné námi pořádané akce naleznete na našich internetových stránkách. Pokud máte zájem larp zkusit, budeme jenom rádi.

[Show paged](#)

© Copyright 2010-2015 Gymnasion, o.p.s.

Vydavatel: Gymnasion, o.p.s., V Kukle 336/3, 779 00 Olomouc 9; IČ: 28585861

Šéfredaktor: Ivo Jirásek, kontakt: sefredaktor@gymnasion.info.

Grafický design: Vladimír Halada; Autorská práva vykonává vydavatel. Jakékoliv užití částí nebo celku díla, zejména rozmnožování a šíření jakýmkoli způsobem, mechanickým nebo elektronickým je možné jen se souhlasem vydavatele. Za obsah jednotlivých příspěvků odpovídají jejich autoři.

Tištěný Gymnasion: Pro více informací nebo v případě problémů s objednávkou kontaktujte:

Ekonomie dobra a zla: po stopách lidského tázání od Gilgameše po finanční krizi

in Recenze

Po knize jsem nedočkávě hmátl, protože jsem byl přesvědčen, že bezprostředně souvisí s tématem tohoto čísla naprosto zřetelně: obdarovat někoho je přece dobro, bezpochyby spojené s ekonomikou. Jak na obdarování bude nahlížet ekonom? O tom jsem se nedočetl vůbec nic, ale přesto si text zaslouží vaši pozornost.

Nadpis knihy slibuje něco, co i při nejlepší autorově vůli není publikace schopná splnit (mj. proto, že otázka, zda se dobro vyplácí, nemůže být zodpovězena, pokud si neujasníme, co pod dobrem a zlem rozumíme), ale příznějme, že název i zvolený způsob zpracování je značně atraktivní. Přesto formulovaný cíl knihy nese mnohem skromnější ambice, totiž zachytit, jak se vyvíjelo vnímání ekonomické dimenze člověka, a nabídnout zpětnou reflexi (s. 17). Jedná se o přiblížení vybraných témat z dějin kultury, filosofie i ekonomických teorií pohledem ekonoma, vystupujícímu velmi kriticky vůči obecné i odborné představě ekonomické vědy. Z knihy samotné vyznívá značná vůle po proměně nahlížení nejenom na ekonomii, ale na život člověka vůbec. Snaha poukázat na neempiričnost ekonomických teorií vycházejících z matematiky je bezesporu fajn, ochota zamyslet se nad hlubším a širším rozměrem lidského života (než pouze prostřednictvím ekonomické kategorie užitku) je jistě sympatická. Recenze i věhlasných osobností se s nadšeným zápallem předhánějí ve zdůrazňování pozitiv srozumitelnosti a neotřelosti formulací. Přesto nemohu jinak, než upozornit i na závady na kráse tohoto díla.

Hlavní problém, který s knihou mám, není ani opakování stejných myšlenek na různých místech, ani dojem, že některé pasáže působí spíše jako pouhé výpisky ze sekundární literatury. Není to ani nevyváženost zájmu věnovaného vybraným tématům či překlepy, které mohly být odstraněny mnohem pečlivější prací editora. Dokonce bych překousl i přehmaty, kde není jisté, zda se jedná o přehlédnutí, nebo neznalost (např. když je Noe, tedy biblický „jediný spravedlivý“, označen za protagonistu příběhu, jež prožil Lot, totiž svedení svými dcerami, s. 43). Za hlavní nešvar považuji to, co mnozí mohou chválit: citace přebírané z druhé ruky, bez dohledání zdrojů. Domnívám se totiž, že tento drobný formalistní zádrhel může vést ke zjednodušujícím a povrchním hodnocením, které mohou až iritovat (když je např. Sokratův vliv vnímán jako podklad pro pohrdání čímkoli materiálním či tělesným, s. 44), kdy zjednodušující terminologie znemožňuje plné porozumění (náboženský guláš Předního východu s. 59) Přebírání citátů z cizích prací totiž vždy postrádá znalost kontextu a tudíž i opravdovou hloubku myšlení, možnost relevantní interpretace. Citace biblických úryvků i textu Josefa Flavia ze Sombarta (55, 61), porozumění antickým filosofům z ekonoma Smithe (75), úryvky Platóna opisované z Rádlia (83) Kierkegaarda z Miniho (196) apod. vede k fatálním posunům významů, např. když je chudák Epikuros opakovaně vnímán jako nemorální a sobecký vypočítavec a utilitarista. Žádná duševní nepohnutost (ataraxia), v níž spočívá blaho slasti, není zmíněna, ale naopak se zvýrazňuje jeho údajná hrubá požívačnost (v níž se však epikureismus proměnil až v Římě). Je-li tedy autor přesvědčen, že se pohybuje na samé hranici přípustného zjednodušení (184), obávám se, že tato hrana byla – žel – překročena.

Tak se stalo, že za nejzajímavější a nejúchvatnější pasáže knihy musím považovat až

Ekonomie dobra a zla: po stopách lidského tázání od Gilgameše po finanční krizi

Tomáš Sedláček

Ilustrace: Milan Starý

Praha: 65.pole, 2009, 270 stran

ISBN 978-80-903944-3-8

www.65pole.cz

294 Kč

Autorovy nejpopulárnější příspěvky

Aramejský Otčenáš jako poselství pro současného člověka

Článek - 23. Leden, 2014

Spiritualita

Poradna - 24. Květen, 2013

Tam kde žijí Divočiny 2011

Stalo se - 2. Září, 2011

Loading 2011

Stalo se - 26. Srpen, 2011

Pátý ročník outdoorového víceboje OTOB 2011 zdárně proběhl!

Stalo se - 10. Květen, 2011

závěrečnou kapitolu věnovanou aktuální krizi, kterou by si měl přečíst snad opravdu každý. Na rozdíl od politických a publicistických často až hysterických komentářů se můžeme setkat s popisem působícím téměř uklidňujícím dojmem. Nahlížení na cykličnost krizí nejenom v ekonomickém slova smyslu, ale v rovině obecného principu individuálního i společenského rozvoje, poukaz na blahobyt, v němž žijeme, ale také důraz na fakt, že materiální zabezpečení a pocit štěstí nejsou zaměnitelné fenomény, je svým způsobem velmi občerstvující. Na rozdíl od paniky ze zpomalení růstu se uvažuje o smyslu takového růstu. Namísto redukce člověka na funkci ekonomiky se nabízí pohled na smysluplný život. Místo nářků nad krizí poukaz na možnost získat jejím prostřednictvím vyšší míru řádu a uspořádanosti. Zkrátka pátá kapitola dodává okamžitým a povrchním turbulencím potřebnou hloubku a odstup, nabízí alternativní pohled: Naše společnost hladem netrpí, musí ale řešit jiný problém – jak pohostit sytého? (...) Proč neumíme být ve svém přebytku přiměřeni? Čím více toho máme, tím více toho chceme, jako by spotřeba byla drogou. (...) Naše rozpočtové omezení se v mnoha oblastech posunulo tak, že nás už vlastně neomezuje. Ke štěstí to ale nestačí. (...) A tak se snadno stane, že nadáváme pod tíhou vlastního nákupu, protože v naší civilizaci není na vděk místo. (237-238)

Výše zmíněným nárokem na přesnost v psaní (a tudíž i v myšlení) bych však nechtěl odmítnout celkové vyznění práce. Pokud vás netrápí snad až příliš úzký výběr témat (ze starověku Gilgameš a Hebrejové, z antiky pouze Epikuros a Platón, po Novém zákonu ještě Komenský, z novověku pouze Descartes, Mandevill a Smith), pokud se povznesete nad zjednodušení, která můžete vnímat jako nezbytnost s ohledem na rozsah, pokud nepotřebujete mít každý citovaný názor doložen odkazem, pak určitě získáte obrovské množství podnětů k přemýšlení, sdílené přístupným a srozumitelným jazykem. Nad ekonomickou krizí, nad množstvím vlastního bohatství, nad smyslem svého života.

Ivo Jirásek

© Copyright 2010-2015 Gymnasion, o.p.s.

Vydavatel: Gymnasion, o.p.s., V Kukle 336/3, 779 00 Olomouc 9; IČ: 28585861

Šéfredaktor: Ivo Jirásek, kontakt: sefredaktor@gymnasion.info.

Grafický design: Vladimír Halada; Autorská práva vykonává vydavatel. Jakékoliv užití částí nebo celku díla, zejména rozmnožování a šíření jakýmkoli způsobem, mechanickým nebo elektronickým je možné jen se souhlasem vydavatele. Za obsah jednotlivých příspěvků odpovídají jejich autoři.

Tištěný Gymnasion: Pro více informací nebo v případě problémů s objednávkou kontaktujte:

Práce s hrou – pro profesionály

in [Recenze](#)

V úvodu této knihy se píše, že se zabývá hrou jako základním prostředkem komunikace mezi učitelem a studenty, základním impulsem pro změnu fungování skupiny, osobnostního potenciálu jednotlivce či míry jeho porozumění určitému problému, a že přináší konkrétní příklady, jež jsou určeny pro snadnou aplikaci v praxi. Závěr pak začíná větou, že cílem knihy bylo představit a porovnat některé metodické rámce pro práci s hrou. Ačkoliv samotná hra a její metodický rámec k sobě patří jako zámek ke klíči, zubní pasta ke kartáčku či ramínko ke skříni, jakoby tato spojitost autora občas příliš zavalila komplexností a důsledností, kterou by si zvolená tematika zasloužila. A tak raději rychle přeskakuje dál od jednoho příkladu k jinému. V textu ale časem začíná tato důslednost při popisu předkládaných schémat stále bolestněji chybět. Zkratkovitostí trpí nejen málo zjevné spojitosti mezi konkrétními příklady a metodickými rámci, ale také důvěryhodnost odbornosti. Tuším, že v hlavě autora vzhledem k jeho zkušenostem souvislosti jistě jsou, ale samotná četba řádků a sledování kontinuity jednotlivých kapitol mi připomínala spíše vrtkavé hopsání po sotva viditelné koží stezce, která občas zmizela úplně. Tvzení, s nimiž nelze než souhlasit se v publikaci střídají s překvapivě zobecňujícími závěry, které spíše plavou na vodě, jako černá a bílá na šachovnici. Vyhledáte-li si Jana Činčera na internetu, vyskočí na vás seznam jeho publikací, projektů a pracovišť. O praktických zkušenostech a teoretickém přehledu autora tedy nemáte pochyb. Také v jeho komentářích lze vyčíst určitý nadhled a schopnost hledat napříč směry a přístupy. Mezery však cítím ve schopnosti jeho vlastní odborné reflexe. V rámci předkládaných teoretických východisek například vypichuje několik důležitých rysů hry, ke kterým však dochází srovnáním definic pojmu „game“, které mu vypadly z internetového vyhledávače. Dalším příkladem může být představení Kolbova cyklu učení, kde je znát, že autor spíše přebírá recyklované informace, než aby se sám pustil do vlastního patrání po autentických zdrojích a východiscích. Ač autora osobně neznám, působí na mě mezi řádky jako zapálený a zkušený praktik, který svou profesí vskutku žije a může jednotlivými střípky mozaiky ve své publikaci inspirovat. V teoretické rovině však cítím až příliš lehký štětec, který místy autorovu zkušenost a autentický přístup spíše shazuje. Možná, že si o tento kritický přístup trochu řekl sám zvoleným názvem publikace – především tou částí za pomlčkou. Je-li totiž skutečně určena „Pro profesionály“, pak se není co divit, že mohou mít na míru teoretické reflexe vyšší nároky.

Práce s hrou – pro profesionály

Jan Činčera

Fotografie Jan Činčera a další

Praha: Grada 2007, 115 stran

ISBN 978-80-247-1974-0

www.knihy.vltava.cz

135 Kč

O autorovi

Petra Drahanská

Dlouholetá instruktorka otevřených kurzů zážitkové pedagogiky Prázdninové školy Lipnice a lektorka firemních vzdělávacích a tréninkových kurzů společnosti Česká cesta. Spoluzakladatelka a členka

redakční rady tištěné verze časopisu Gymnasion. Aktuálně se věnuje otevřeným metodickým kurzům zážitkové pedagogiky MEKKA.

Její specializací je také obor Divadlo ve výchově, který vystudovala na DiFa JAMU Brno.

Autorovy nejpoblárnější příspěvky

Netradiční rozhovor s Helenou Vertelmanovou jako úvodník k anketě o spiritualitě
Článek - 22. Leden, 2014

Anketa
Článek - 22. Leden, 2014

Spirituální podstata učení se zážitkem
Článek - 22. Leden, 2014

Návrat k „realitě“ v zážitkovém učení
Článek - 12. Květen, 2013

Medová interpretace
Článek - 8. Červen, 2014

„Dobře zahraná hra“ The Well-Played Game. A Playful Path to Wholeness.

in Recenze

Bernie DeKoven je jednou z hlavních postav hnutí „New Games“, které se od sedmdesátých let minulého století snaží o rozvoj a popularizaci kooperativních her. Název zde recenzované knihy by bylo možné přeložit jako „Dobře zahraná hra. Hravá cesta k celistvosti“.

Kniha je určena všem, kdo se zabývají hraním pro zábavu – rodičům, volnočasovým pedagogům, přátelům, kteří si společně hrají a rádi by nahlédli k podstatě toho, co je zde nazváno dobře zahranou hrou.

Úvodní část vyjasňuje autorovo chápání klíčových pojmů jako je game, play, a především the well-played game. Definování tohoto ústředního pojmu není nijak jednoduché, pro účely recenze se můžeme pokusit určit dobře zahranou hru jako takovou hru, která všem hráčům dodává pocit dokonalosti (excellence), vtažení do hry, plné přítomnosti a zároveň vědomí, že jen hrají. Vítězství nespočívá v tom, že někdo vyhraje, nýbrž v tom, že všichni hrají dobře, tzn. že hru prožívají jako zábavu. Buď zvítězíme společně, anebo vůbec. Dobré hraní předpokládá i optimální míru excitace hráčů, přiměřenost výzvy.

Takovéto hraní, přece jen zatím netradiční, vyžaduje od hráčů společnou dohodu o tom, že si dobře zahrajeme. Autor popisuje příklady své fun community, neboli komunity, jejíž cílem je zábava. Aby bylo možné v takové skupině hrát dobře, doporučuje vybudovat důvěru, podporovat bezpečnost, přátelskou atmosféru, pravidla a chuť si hrát. Fun community se stará více o své členy, nežli o to, jakou hru hraje – důležitější je pohoda a zábava.

V následující kapitole jsou otevřena témata jako férovost, podvádění, ale také dobře načasované porušení pravidel jakožto něco, co společnou hru při oboustranné akceptanci může oživit. Diskutovány jsou hranice hry, oddělující hraní od všeho kolem. Je popsána role diváků a kouče.

Potřeba změnit hru přichází ve chvíli, kdy hráči již nemohou hrát v pravém smyslu tohoto slova, když nemají ze hry požitky (např. se hra stala nudnou). DeKoven navrhuje pro fun community mít tato pravidla: „když se hraní nedaří, změň hru“ a „jestli to pomůže, porušuj pravidla“. Tyto na první pohled paradoxní věty mají za cíl uvědomit si znovu cíl dobrého hraní – zábava všech (!) hráčů je nad všechna pravidla. Pravidla lze pozměnit, půjčit si je z jiné hry, vytvořit nová, lze změnit způsob počítání skóre, hendikepovat nadprůměrné hráče atd.

Další část knihy popisuje ukončování hry. Kdykoli by pro hráče měla existovat možnost ze hry vystoupit, odejít se ctí. Jasně definovaná by měla být i možnost se do hry vrátit. Je lepší hru prohrát, nežli bez prožitku zábavy dále předstírat, že hrajeme. Můžeme dělat během hraní přestávky ke znovunačerpání energie. Společné zakončení hraní dodává možnost si o hře popovídat a sdílet zážitky již mimo její mantinely, např. i zajít na pivo.

Zisk ze hry je něco, o čem v Huizingově pojetí hry příliš neuvažujeme, neboť jedním z rysů hry je neproduktivita. DeKoven však hraní pro zisk (peněžní, výchovně-vzdělávací, osobnostně-rozvojový a další) neodsuzuje, pokud si všichni hráči dobře zahráli a hráli tak, že si dokázali představit i nedosažení cíle. Pokud hrajeme pouze s cílem vyhrát, nehrajeme dobře. Speciální kategorii hraní pro vyšší cíle ukazuje na příkladu komunity duchovních her, ve které jsou duchovní poznání sdílena pro rozvoj všech členů.

„Dobře zahraná hra“ The Well-Played Game. A Playful Path to Wholeness.

Bernie DeKoven

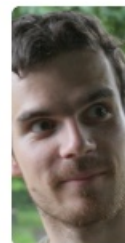
Lincoln: Writers Club Press 2002, 3rd Edition, 180 stran

ISBN 0-595-21790-7

www.iuniverse.com

16 USD

O autorovi

Jan Froněk

Interní doktorand Katedry andragogiky a personálního řízení na FF UK. Zabývá se klasifikací herních metod ve vzdělávání dospělých. Externí lektor v několika organizacích. Kouč.

Autorovy nejpopulárnější příspěvky

„Dobře zahraná hra“ The Well-Played Game. A Playful Path to Wholeness.

Článek - 22. Březen, 2010

Dobře zahraná hra může přinést i zážitek koliberace (CoLiberation) neboli spoluosvobození, zážitek společného MY, který lze zažít, když děláme na vysoké úrovni něco společně. Stejně tak při hraní, jako při vaření nebo milování. Spojuje-li se zážitek sebe-transcendence s vrcholným zážitkem (peak experience), pak koliberace představuje celé pohoří.

Kniha je doplněna dvěma přílohami. Kreativní tok myšlenek Milion způsobů, jak hrát kuličky inspiruje k nekonečné tvořivosti při vymýšlení a modifikaci her. The LexiFUNnicon je opravdu hravá tečka v knize – jedná se o několikastránkový slovník pojmů, které v sobě nesou fun, zábavu.

Textu lze snad vyčíst pouze rozvleklost a několikeré opakování myšlenek, absenci obrázků. Vynikající je autorova schopnost popisovat herní prožívání.

Autorovy další články k tématu zábavy a hry lze najít na <http://www.deepfun.com>.

© Copyright 2010-2015 Gymnasion, o.p.s.

Vydavatel: Gymnasion, o.p.s., V Kukle 336/3, 779 00 Olomouc 9; IČ: 28585861

Šéfredaktor: Ivo Jirásek, kontakt: sefredaktor@gymnasion.info.

Grafický design: Vladimír Halada; Autorská práva vykonává vydavatel. Jakékoliv užití částí nebo celku díla, zejména rozmnožování a šíření jakýmkoli způsobem, mechanickým nebo elektronickým je možné jen se souhlasem vydavatele. Za obsah jednotlivých příspěvků odpovídají jejich autoři.

Tištěný Gymnasion: Pro více informací nebo v případě problémů s objednávkou kontaktujte:

Místo: Petrarcha

in **Místo**

Často v dnešní době plné shonu toužíme najít místo, kde se můžeme jen tak zastavit a zapomenout na problémy všedních dní, kde se potkáme se starými dobrými kamarády, kde můžeme být sami sebou.

Jedno z takových míst, které vybízí k zastavení a načerpání nových sil, kde je klid, ticho, kde se lze potkat s přírodou a dýchat tam příběhy dávno zapomenutých časů, je i Petra. Malebné místo v jednom utajeném koutu střední Moravy, kousek za Mohelnicí. Místo, které svým duchem k sobě dokázalo pevně připoutat partu kamarádů, kterým vzpomínky s ní spojené nikdy nevyblenou. A kterým společná kdysi zvládnutá práce dodnes pořád připomíná, že je neuvěřitelné, kolik je toho člověk schopen společně s ostatními dokázat.

A že takové místo není tím, kam by se dalo jet na zážitkovou akci? A že Gymnasion přece vždy ukazoval zajímavé a poutavé místo, kde můžete uspořádat kurz? Takovým je i tato Petra, takovým je i vaše Petra, která na vás možná stále někde čeká. Starých opuštěných a krásných míst, která čekají na obrození, je kolem nás nespočet, stačí se jen kolem sebe dívat.

Hledáte místo, kam se svým oddílem jezdit? Chcete mít útulné útočiště pro vaše pravidelné akce? Chcete, aby skupina, kterou vedete, měla společné velmi silné zážitky, které ji budou spojuvat po celý zbytek života? Chcete, aby po vás něco krásného na světě zůstalo? Pak berte povídání o Petře jako inspiraci místem, jako inspiraci pro vaše vlastní vysněné místo.

Petra je vlastně jen malá dřevěná chajda stojící na loučce v údolíčku, která je obklopena krásnými vonícími loukami, hlubokými lesy plnými hub, lesních jahod a malin, kolem teče potok s tůňkou a rybkami, a nedaleko podél potoka je studánka s pitnou vodou. Kdysi dávno býval na této loučce malý rybník. Rybáři si tu postavili útulné útočiště – dřevěnou chatku, kterou podle patrona rybářů, svatého Petra, pojmenovali jak jinak než Petra. Hráz rybníka se ale časem protrhla, rybník vyschl a zarostl, rybáři na Petru přestali jezdit a jejich děti se samy na Petru nevracely.

Čas plynul dál a dnes to na loučce u Petry vypadá jinak než za starých časů. Vedle Petry je uprostřed dnes již vyschlého rybníku postavena Archa – prostorný dřevěný přístřešek, pod kterým se dá vařit na kamnech, posedět u stolu a spát na měkkém koberci v „podkrovi“. Přes potok je postavený mostek a na pasece za mostkem je přenosný kadihrad (bytelná obdoba kadibudky). Na první pohled je to pořád vše úplně obyčejné. A přece není – stačí se jen dozvědět, že to vše kolem Petry postavili z vlastních prostředků a vlastníma rukama asi patnáctiletí kluci a holky z olomouckého turistického oddílu Šlápoty a jejich kamarádi. Ty Petra a její okolí okouzila natolik, že se rozhodli o to místo starat a vystavěli tam vlastními silami Archu jako základnu pro tábor.

Petra a Archa – Petrarcha díky nim žije dál a slouží k nacházení klidu, ticha a prostoru pro sebe, pro setkávání s přáteli a pro inspiraci dětem. Petra je otevřená všem, které povídání o ní zaujalo, kteří jsou ochotni při pobytu tam dbát jednoduchých pravidel jejího používání. Pro informace o tom, ve kterém malebném koutu střední Moravy Petra leží, kdo od ní půjčuje klíče a jaká pravidla je při pobytu tam třeba dodržovat, je nutné napsat na email: janemrava@seznam.cz.

O autorovi

Simona Trávníčková

1983, vedoucí Ústavu
dovednostní výuky a inovace
studia na Právnické fakultě MU
Brno, asistentka soudkyně
Nejvyššího soudu, lektorka
společnosti Outward Bound -
Česká cesta, instruktorka

Prázdninové školy Lipnice, členka brněnské
divadelní improvizací skupiny Bafni. E-mail:
simona.travnickova@seznam.cz.

Autorovy nejpoblárnější příspěvky

Místo: Petrarcha

Članek - 22. Březen, 2010

**Jak a v čem se vzdělávají instruktoři zážitkových
akcí?**

Članek - 29. Prosinec, 2014

Úvod k rubrice

Članek - 23. Leden, 2014

Úvodník Praxe G15

Članek - 29. Prosinec, 2014

**Mokoša 2011 - mezigenerační setkání žen
počtvrté**

Stalo se - 17. Květen, 2011

Štafeta osobností; Josef Valenta > Jan Slavík; Jako vůně květiny

in Štafeta osobností Jan Slavík Josef Valenta

Co pro Tebe, Honzo, v životě znamená „dar“ a „darování“?

Koluje mezi lidmi takový povzdech, že život je svou délkou a některými kvalitami podoben žebříčku do kurníku. Začnu Ti na tuhle otázku odpovídat od jeho spodních příček. Pamatuji si, že když jsem bylo dítě tak asi desítileté, byl jsem velmi komerčně zaměřen a náruživě jsem se těšil na hmotné dárky. Takže v době svátku, narozenin, Vánoc jsem ani nemohl dospát. Dodnes se mi jako jeden z těch vysněných darů vybavuje dřevěný datel na tyčce, který klouzaje dolů do ní klofal a způsobil mi dlouhá muka žádostivosti před jedněmi narozeninami.

Jak přibývalo let, rostlo i pochopení, že radostné čekání na dárek leckdy bývá na celém aktu obdarování jeho lepší částí. A že často přináší víc potěšení někomu obdarovat než dary přijímat. Slovo „dar“ oslabuje svůj věčný rozměr a přicházejí chvíle, kdy touhu po daru anebo potěšení z něj spojuješ spíš se vztahem k dárci. Darem se pak stává hlavně to, že máš kolem sebe někoho, s kým si chcete vzájemně dávat. Říkává se to a zní to už jako fráze, ale je opravdu zvláštní na sobě pozorovat, jak hmotná stránka obdarování s přibývajícimi léty ustupuje do pozadí.

Když se teď nad tím zamýšlím, přijde mi, že „dar“ a „darování“ pro mne znamená něco podobného jako vůně květiny pro včelu – sama o sobě nenasytí, ale vypovídá o touze potkávat se, být jeden s druhým. V tom přirovnání je snad ta nezbytná trocha poezie, která patří k tématu, a není to v rozporu ani s pragmatickým tvrzením etnologa Marcela Mause, že dar je součástí systému sociálních závazků, které udržují společenství.

Jakých darů se Ti v životě dostalo?

Darů asi každý relativně spokojený člověk dostal ve svém životě nepřeberně, takže pustit se do nějakého výčtu dost dobře nejde. A konec konců, o datlovi na tyčce jsem Ti už vyprávěl... Ale abych se z té otázky tak snadno nevyzul, zkusím k ní odpovědět aspoň pár vět. Nejdřív o čase malin nezralých.

Když jsem jako student prožíval první lásky, postupně jsem objevoval tu dříve zmíněnou radost z darování a docela jsem jí propadl. Tvořil anebo sháněl jsem dárky co nejdéle, abych si to řádně užil. Byly to moc pěkné chvíle a občas se mi v příjemném snění vybavují dlouhé hodiny práce na dárcích – třeba na dřevěném prstýnku nebo náušnicích z drátků. Tahle rozkoš mi dokonce začala ubírat potěšení z darů, které jsem sám dostával. Naštěstí se v tomto případě potvrdilo, že člověk může být vyléčen tím, co chorobu způsobilo; když mi jednou přinesla darem docela obyčejný kafáček dívka, která ode mne na čas odešla, ale pak se pod záminkou blahopřání k svátku zase vrátila, prožil jsem si znovunalezený záchvat štěstí z obdarování.

S ohledem na to, co tu bylo řečeno úvodem o nehmotné či duchovní stránce darování, si jako největší dary považuji dvě dcery a syna, přestože (asi se mnou taky jako táta budeš souhlasit) jsou to někdy dárečky... A s tím souvisí další velký dar – obdarování vztahem, který děti zrodí a dokáže je provázet od prvního křiku až k dospělosti a vlastně i dál.

Tvoje otázka ale napovídá ještě jiné dary, o kterých se mluví jako o zdraví, talentu, nezdolnosti – prostě o tom, co se v apatyce nekoupí. V tom případě díky za optání, byl bych nevďěčník, kdybych si osudu stěžoval na skoupost, přestože bych se jistě nebránil, kdyby mi v tom či onom bývalo bylo přidáno. Mám-li být konkrétní v tom, jakého daru si

Doc. PaedDr. Jan Slavík, CSc.

Otec zakladatel artefietiky, kterou spolu s arteterapií též vyučuje. Věnuje se interdisciplinárně pojatým pedagogickým tématům, např. teorii výchovy uměním či teorii fikčních světů.

O autorovi

Josef Valenta
Josef Valenta

Autorovy nejpopulárnější příspěvky

Štafeta osobností; Josef Valenta > Jan Slavík;
Jako vůně květiny
Članek - 22. Březen, 2010

Články Vydání Autoři

považuji, libuji si, že mi do vínku byla nadělena trpělivost. A mám pro to svou divoce „folkovou“ teorii. Protože jméno Slavík prý kdysi bylo přisuzováno rodinám čížbařů – lidí, kteří lovili zpěvné ptáky pro domácí chov v klecích. A takový lov, jak známo, se bez trpělivosti neobejde. Čížbou se sice nezbyívám, ptačí zpěv si radši dojdou poslechnout do lesa, ale nejspíš mi ta trocha trpělivosti zůstala od mých předků darem.

Jaké dary nejraději dáváš?

Raději nepraktické, ale výstižné v tom smyslu, že se trefují do nějakého přání obdarovaného. A jako asi každý mám radost, když mohu dárkem nějak hezky překvapit. V tomhle pojetí obdarování mi byla učitelem moje teta – jako by četla naše tajné myšlenky, které už my sami zapomněli a zase je ke svému úžasu objevili po rozbalení dárku. Bylo to okouzující zejména u knížek; mívám jsem dojem, že mi teta darovanými knihami dokresluje anebo dokonce předpovídá témata, která mě právě v životě provázela anebo se už na horizontu objevovala.

Dostal jsi nebo dal někdy v životě „dar-nedar“; či sis někdy Ty sám zahrál na repliku oné chytré horákyně?

Mluvil jsem o svých dětech – není každý náš potomek takový „dar-nedar“? Jestli si dobře vzpomínám na Werichovo zpracování tématu chytré horákyně, tím darem-nedarem pro krále od vtípné Zdeničky byl vrabec v krabínce. Král otevřel, a než se stačil dárkem pořádně potěšit, ba co dím, podívat se na něj, frnk – vrabec byl pryč a štiřikal na vyjukaného vladaře odněkud ze střechy.

Jako postarší člověk už vím, že s dětmi je to něco podobného; než se za ta léta klopotné výchovy stačí pořádně rozkoukat, jsou pryč a jen ti posílají pozdravy bůhvíodkud. Utkvělo mi v paměti jedno z podobností Chalíla Džibrána: děti jsou šíp a rodiče luk. Čím víc se luk napíná, i když to leckdy bolí, tím dál šíp doletí. Ten šíp je pro luk přece taky dar-nedar: když ho luk dostane, prokáže svou cenu – ale ve stejný okamžik o svůj dar přichází. I tady mi to sedí na obraz dětí a rodičů. Jistě by se dalo v tomhle směru mudrovat i v dalších souvislostech.

A jestli jsem sám dal nějaký dar-nedar? Nikoliv záměrně, tak se to asi nepočítá. Podaroval jsem kdysi kamaráda-teraristu parkem vypasených cvrčků, jimiž, jak známo, se krmí třeba barevné jihoamerické žabky, které můj jmenovec Honza tehdy choval. Cvrčci byli zabalení v pečlivě vybrané krabínce od zápalek s tematicky přílehlavou nálepkou, poněvadž Honza byl i sběratel těch nálepek. Naneštěstí jsem vnitřek krabíčky zasunul obráceně, a protože obdarovaný ji otevřel dost rychle, čilí cvrčci následovali příkladu Zdenčina vrabce.

A co dary zvané „danajskými“?

Trojský kůň, ten původní danajský dar, byl hrůznou nadílkou. V naší době se naštěstí tím přirovnáním často myslí spíš humorné příhody třebas o darovaných štěňátkách, ze kterých se za pár měsíců vyklubali bernardýni či dogy, které obdarovanému projedly měsíční plat. Ani takové danajské dary dávat nechci, a pokud jsem bezděky někdy nějaké dal, byli obdarovaní nejspíš značně ohleduplní, protože mi o jejich tíživých důsledcích nepověděli. Sám jsem pár neškodných danajských darů obdržel, a též o nich dárčům nic nevyzradil. Mlčenlivosti zůstanu věrný i při našem rozhovoru.

Koukal's někdy na zuby darovanému koni?

Ne, nekoukal. Zdá se mi, že je škoda kazit si dary jejich podezřavým zkoumáním. Patrně jsem v tomhle docela v pohodě i proto, že mívám štěstí na pečlivě vybrané dárky od lidí, na kterých mi záleží. A u těch ostatních stejně asi nemá valnou cenu řešit, jestli darovaný kůň je, či není přebarvená herka.

Kdekdo se zaklíná darem jako věcí, která stojí v základech dobré lidské existence. Jenže právě – jsme lidé a myslím si ne nadarmo tedy platí i biblické „Dar oslepuje srdce.“ Co Ty na to?

Já bych to rčení pro sebe malinko upřesnil: příliš třpytný dar může srdce oslnit. Třeba to ale nemusí být věčná slepota, protože třpytné dary obvykle bývají spojené s mnoha dalšími způsoby jednání, které naopak obdarovanému či obdarované dokonale vytřou zrak. Tak se to s tím srdcem možná nějak vyrovná?

Myslím, že s péčí vybraný dárek může naopak pomoci srdci, aby prohlédlo, zůstaneme-li u té pěkné metafor. Aurelius Augustinus napsal, že původní řeč nebo myšlení je vnitřní, je to řeč srdce. Tu podle Augustina nelze vyjádřit žádným vyřčeným slovem, musíme ji pouze citlivě nahlížet prostřednictvím našeho těla, v něm se řeč srdce ozývá. Augustin z toho odvodil teologická a hermeneutická poučení, ale při mnohem skromnějším nároku bychom snad z jeho úvahy mohli získat i nějaký postřeh k našemu tématu. Mně totiž připadá, že dárek vybraný srdcem nejenže neoslepuje, ale dokonce má tu zvláštní moc, kterou vládne třeba dobré umění: dokáže mnoho sdělit, přestože ani obdarovaný, ani darující přesně nevědí a jen zčásti dokážou vysvětlit, cože si to vlastně říkají. V naší dost uspěchané a dost racionální době – to nemyslím jako stěžování – se mi zdá dobré na řeč nebo na zrak srdce nezapomínat..., ani u těch dárců.

© Copyright 2010-2015 Gymnasion, o.p.s.

Vydavatel: Gymnasion, o.p.s., V Kukle 336/3, 779 00 Olomouc 9; IČ: 28585861

Šéfredaktor: Ivo Jirásek, kontakt: sefredaktor@gymnasion.info.

Grafický design: Vladimír Halada; Autorská práva vykonává vydavatel. Jakékoliv užití částí nebo celku díla, zejména rozmnožování a šíření jakýmkoli způsobem, mechanickým nebo elektronickým je možné jen se souhlasem vydavatele. Za obsah jednotlivých příspěvků odpovídají jejich autoři.

Tištěný Gymnasion: Pro více informací nebo v případě problémů s objednávkou kontaktujte: